

OPTIMERAS STANDARD OPPDRAGSBETINGELSER FOR NÆRINGSDRIVENDES KJØP AV TEKNISKE TJENESTER

2. UTGAVE 06/2019

1. PARTER

I disse standard oppdragsbetingelser for næringsdrivende ("Oppdragsbetingelsene") er Optimera AS, dets hel- og deleide selskaper, eller andre samarbeidspartnere benevnt "Optimera", og Optimeras kontraktspartner "Kunden". Videre er Kunden og Optimera i fellesskap benevnt "Partene", og individuelt "Part".

2. TILBUD OG AVTALER

Ethvert tilbud fra Optimera er basert på disse Standard oppdragsbetingelser og er bindende i 30 dager dersom ikke annet er angitt. Ethvert tilbud gjelder samlet leveranse slik at enkeltposter ikke kan tas ut av dette.

Alle oppdrag og avtaler ("Avtalene") mellom Optimera og Kunden skal reguleres av Oppdragsbetingelsene, og ingen endringer av Oppdragsbetingelser skal være bindende for Optimera med mindre slike endringer er avtalt skriftlig og signert av autorisert(e) ansatte(e) i Optimera. Enhver betingelse eller vilkår i Kundens ordre eller annensteds som ikke er i samsvar med Oppdragsbetingelsene, skal være uten effekt.

Oppdragsbetingelsene har gyldighet etter Optimeras skriftlige tilbud og Avtaler mellom Partene. I tillegg, men med gyldighet etter Oppdragsbetingelsene, gjelder NS 8401 som får anvendelse for oppdrag til fast pris eller fast avtalte rammer, og NS 8402 som får anvendelse for oppdrag som honoreres etter medgått tid.

I tillegg til de generelle betingelsene i Oppdragsbetingelsene gjelder spesielle betingelser for enkelte tjenester som er regulert i punkt 15 nedenfor. Ved motstrid går spesielle foran de generelle bestemmelser.

3. KUNDENS PLIKTER

Kunden skal skriftlig underrette Optimera om alle forhold som er relevant for inngivelse av tilbud og for utførelse av det oppdrag som ønskes utført og skal gi Optimera fullstendig og korrekt beskrivelse av oppdraget.

4. GENERELLE BESTILLINGSRUTINER

Ved bestilling må følgende rutiner følges av Partene:

- Ved bestilling av Optimeras tjenester skal Kunden overlevere til Optimera riktig utfylt bestillingsskjema, komplett beskrivelse, målsatte tegninger og eventuelt detaljtegninger/romskjema slik at Optimera kan utføre en korrekt og fullstendig tjeneste. Ved feilaktig eller manglende tegningsunderlag eller beskrivelser, har Optimera rett til å fakturere for tilleggsarbeid som følge av dette. Oppdragsgiver skal varsles om at Optimera vil fakturere for tilleggsarbeid før tilleggsarbeidet blir utført.
- Etter at Optimera har mottatt bestilling med nødvendige og komplette vedlegg vil bestiller motta bestillingsbekreftelse med estimert leveringstid. Straks etter mottagelse skal Kunden kontrollere bestillingsbekreftelsen for evt feil/avvik som Kunden omgående må meddele Optimeras ordrekontor.
- Ved behov for tekniske tjenester i større prosjekter/anbud, bes oppdragsgiver ta særskilt kontakt med Optimera for avklaring av kompleksiteten i prosjektet, behandlingstiden og kostnadene ved tjenestene før avtale om tekniske tjenester inngås.
- Estimert leveringstid for Optimeras ytelser vil fremkomme i særskilt ordrebekreftelse. Oppdragsgiver har ikke rett til dagmulkt eller erstatning selv om Optimera leverer tjenesten senere enn tidsfristen angitt i ordrebekreftelse eller Avtale.

5. VEDERLAG

Optimeras tjenester prises i henhold Optimeras til enhver tid gjeldende prislistes. Alle priser er oppgitt eksklusive mva. Priser og prisendringer er tilgjengelig på www.optimera.no og kan også fås ved henvendelse til Optimera. Det tas forbehold om trykkfeil i prislistes og annet skriftlig matriell.

Optimeras vederlag består av:

- Honorar, og
- Utlegg og utgifter, herunder honorar til (samt utlegg og utgifter påført av) kontraktsmedhjelpere, underleverandører og underkonsulenter benyttet i forbindelse med Optimeras utførelse av oppdraget,

Honorar: Hvis ikke annen avtale foreligger, beregnes honorar etter medgått tid (herunder eventuell reisetid).

Timerater er basert på honorering for 7,5 timers arbeidsdag. De avtalte timerater gjelder også overtidstimer. Hvor ikke timesats er angitt særskilt, gjelder den til enhver tid gjeldende timesats fastsatt av Optimera.

Dersom det er avtalt fast honorar eller på annen måte et øvre tak for honoraret, skal honoraret likevel reguleres dersom utførelsen av oppdraget endres; (i) i tid (oppstart, avslutning og/eller gjennomføringsperiode), (ii) volum, (iii) entreprisform eller (iv) andre forhold som påvirker arbeidsmengden.

6. BETALINGSBETINGELSER

Faktura for fullført oppdrag oversendes separat. Når det er avtalt delleveranser, kan Optimera sende faktura etter hver leveranse, hvis ikke annet er avtalt. Det kan være avtalt andre betalingsbetingelser i gjeldende kredittavtale med Kunden som i tilfelle har forrang.

Optimeras tjenester er mva-pliktige etter de til enhver tid gjeldende satser. I tillegg til mva skal Kunden betale skatter og avgifter som pålegges leverte varer eller tjenester. Betaling skal uoppfordret skje i henhold til Optimeras faktura/nota. Ved forsinket betaling belastes forsinkelsesrente fra forfallsdato med sats iht forsinkelsesrenteloven. Optimera har rett til å kreve gebyr ved puring. Betaling anses skjedd når beløpet er mottatt Optimeras konto.

Er det før levering grunn til å anta at Kunden ikke vil betale rettidig, kan Optimera stanse sine arbeider, holde tilbake sin ytelse og/eller kreve at Kunden betaler forskudd, stiller betryggende sikkerhet for rettidig betaling eller betaler kontant. Optimera reserverer seg retten til å annullere kontrakter for fremtidige oppdrag hvis Kunden misligholder eller må antas å ville misligholde slike betalingsforpliktelser. Ved betalingsmislighold eller antatt fremtidig mislighold forfaller samtlige fakturaer til forfall straks, selv om det er angitt annen forfallsdato på fakturaen(e).

Innbetalingene skal ikke kunne holdes tilbake, motregnes eller reduseres på grunnlag av klager, reklamasjoner eller motkrav fra Kundens side uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Optimera.

7. BRUK AV KONTRAKTSMEDHJELPERE - OVERDRAGELSE

Optimera har uten forhåndsvarsel rett til å la rådgivere med nødvendige kvalifikasjoner som Optimera har samarbeidsavtale med utføre hele eller deler av oppdraget. Optimera skal orientere oppdragsgiver om hvem som skal utføre oppdraget. Optimera svarer for sine ansatte og andre medhjelpere som Optimera har engasjert for å gjennomføre oppdraget.

Optimera har også rett til å benytte andre rådgivere eller transportere sine rettigheter og forpliktelser etter kontrakten til tredjepart. Oppdragsgiver skal varsles om slik transport og Optimera er etter varselet ikke ansvarlig for tjenesten. (Dette er eksempelvis aktuelt for tjenester Optimera ikke utfører).

Optimera kan overdra sine fordringer på Kunden for inndrivelse, sikkerhetsstillelse eller factoring eller reorganisere egen virksomhet (herunder ved fusjon eller fisjon).

Kunden kan ikke selge, overføre, overdra eller på noen annen måte behefte sine rettigheter og forpliktelser uten uttrykkelig skriftlig forhåndsgodkjenning fra Optimera.

8. RISIKOOVERGANG

Risikoen går alltid over på Kunden når Optimeras ytelse er hentet, sendt per e-post, vanlig post eller på annen måte eller når ytelsen er gjort tilgjengelig for Kunden iht avtale, uavhengig av om det er på Optimeras anlegg.

Risikoen går også over på Kunden når ytelsen er ferdigprodusert, men ikke blir levert fordi Kunden ikke er klar til å ta imot Optimeras leveranse eller fordi Kunden etter bestilling har anmodet om senere leveringstid. Kunden har herunder ansvar for skader grunnet oppstått brann, tyveri, missfarging, fuktighet eller andre forhold.

9. FORSIKRING

Optimera eller den kontraktsmedhjelper som utfører oppdraget skal tegne ansvarsforsikring i henhold til NS 8401: 2010 punkt 7.2 (fastprisoppdrag) eller NS 8402: 2010 punkt 6.2 (oppdrag honorert etter medgått tid). Forsikringen skal dekke inntil kr. 3 000 000 (tremillioner) for hvert skadetilfelle og kr. 9 000 000 (nimillioner) for hele oppdraget.

For det tilfelle forsikringene over ikke dekker det potensielle ansvar som kan oppstå i anledning oppdraget plikter Kunden å tegne tilleggsforsikringer. Før Kunden retter krav mot Optimera i anledning oppdraget skal Kunden ha søkt dekning under de forsikringer som gjelder oppdraget.

10. REKLAMASJON - ANSVARFORHOLD - ERSTATNINGSANSVAR

Kunden plikter å kontrollere Optimeras tjenester ved mottagelsen av tjenester. Alle krav fra Kunden overfor Optimera må meddeles Optimera straks etter at grunnlaget for kravet ble synlig eller burde blitt synlig for Kunden. Ethvert ansvar Optimera måtte ha som skriver seg fra eller oppstår i forbindelse med Avtalen, uansett hvordan ansvaret er forårsaket eller har oppstått, gjelder ikke for noen del av leveransen lengre enn 1 år fra leveringsdato.

Eventuelle reklamasjoner på fakturert pris, rabatt eller andre betingelser, må meddeles Optimera raskt og senest 2 uker etter mottak av faktura. Alle fakturaer skal betales i rett tid selv om det er reklamert, såfremt ikke annet er skriftlig avtalt med selger.

Kunden skal så snart det er mulig fremlegge for Optimera alle tilgjengelige opplysninger vedrørende ethvert krav.

Hvis ikke annet er særskilt avtalt, er Optimeras totale erstatningsansvar oppad begrenset til ti – 10 - ganger avtalt honorar for tjenesten, og under enhver omstendighet oppad begrenset til kr. 3 000 000 (tremillioner) for hvert skadetilfelle og kr. 9 000 000 (nimillioner) for hele oppdraget.

Optimera er ikke ansvarlig for Kundens utgifter til transport eller merarbeid, eller feil som sett i forhold til byggeprosjektets størrelse ikke kan sies å være av vesentlig betydning. Optimera skal, uansett enhver annen bestemmelse, ikke være ansvarlig for følgetap, økonomisk eller indirekte tap eller skader, eller noe tap av inntekt, goodwill, oppdrag eller muligheter som Kunden påføres, uansett grunn og uansett hvordan dette er oppstått.

Feil eller mangler ved Optimeras tjeneste som oppstår som følge av feil og mangler i Kundens ytelser, herunder som følge av mangelfull eller ufullstendig beskrivelse av oppdraget, er Kundens risiko alene. Utgifter og tap som oppstår i forbindelse med eller som et resultat av slike feil og/eller mangler kan ikke fremmes overfor Optimera.

Ansvarsbegrensningene gjelder både ved mangler og ved forsinkelse.

Kunden skal forsvare, erstatte og holde Optimera skadesløs i tilfelle Optimeras erstatningsansvar skulle overskride ovennevnte begrensning i ansvar og beløp.

11. EIENDOMSRETT - IMMATERIELLE RETTIGHETER

Optimera har eiendomsrett til materialet utarbeidet av selskapet. Det prosjektmaterialet som er utarbeidet av Optimera iht. avtalen kan bare benyttes i forbindelse med det oppdraget Optimera er engasjert for. Materialet, eller deler av dette, kan i andre sammenhenger bare benyttes etter skriftlig tillatelse fra Optimera.

Kunden skal holde Optimera skadesløs i forbindelse med alle krav, uansett type, som er relatert til overtredelse av patent-, varemerke-, eller mønsterrettigheter eller annen immateriell rettighet eller tredjeparts rettighet når det gjelder produkt, mønster, spesifikasjoner eller instruksjoner fremskaffet av Kunden.

Kunden skal straks underrette Optimera om eventuelle krav eller søksmål mot Kunden vedrørende overtredelse av patent-, varemerke-, eller mønsterrettigheter eller andre immaterielle rettigheter eller tredjeparts rettigheter for produkter som Optimera har levert. Optimera skal stå fritt, med assistanse fra Kunden (men for Optimeras regning), til å føre alle forhandlinger for å forlike enhver rettsvist som kan oppstå på grunn av slike krav. Kunden skal ikke gjøre innrømmelser eller på annen måte håndtere slike krav med mindre Optimera har gitt en rimelig instruksjon i så måte.

Kunden skal sørge for at ethvert varemerke tilhørende Optimera eller enhver annen person, eller andre ord eller merker som er festet på Utstyret, ikke blir slettet eller skjult uten Optimeras skriftlige forhåndsgodkjenning.

12. KONFIDENSIELL INFORMASJON

Partene skal ikke overfor andre bekjentgjøre forretningshemmeligheter og tekniske hemmeligheter tilhørende den annen part som partene og deres respektive ansatte får tilgang til i avtaleperioden, med mindre den annen part skriftlig samtykker. Forpliktelsen til å holde informasjonen konfidensiell skal gjelde også etter at avtalen er opphørt.

Dog har Optimera rett til å kopiere, bekjentgjøre og gi slik informasjon til tredjepart dersom dette er nødvendig for å nå avtalens formål eller for å få utført arbeid av underleverandører og/eller medhjelpere.

13. FORCE MAJEURE

Ingen av Partene skal være ansvarlig for mangler eller forsinkelser som skyldes hendelser eller begivenheter utenfor nevnte Parts kontroll, og som hindrer eller i usedvanlig grad vanskeliggjør partens plikt til punktlig oppfyllelse av sin forpliktelse, inkludert, men ikke begrenset til, streik, lockout, ulykke, maskinskade, strømstans, brann, eksplosjon, vannmangel, ishindringer, oversvømmelse, transportvanskeligheter, utilstrekkelig tilførsel av råmaterialer, havari, mobilisering, pågående eller kommende krig (inkludert terror- og krigsliknende handlinger, uansett om det forligger formell krigserklæring eller ikke), blokade, inn- og utførselsforbud, lisensnektinger, naturkatastrofer eller hvilken som helst annen liknende eller ulik årsak, utenfor dennes kontroll. Ingen Part skal være nødt til å avslutte en streik eller lock-out på betingelser som ikke kan aksepteres av denne Part, etter eget skjønn. Imidlertid, når force majeure-situasjonen opphører, skal Partene gjenoppta sine forpliktelser i henhold til betingelsene i Avtalen innen 7 arbeidsdager eller, hvis dette ikke lar seg gjøre i det nevnte tidsrom, så snart som rimelig og forretningsmessig mulig.

Force majeure skal ikke fri en Part fra punktlig oppfyllelse av finansielle forpliktelser med forfall før force majeure-situasjonen oppsto.

Avtalen skal endres tilsvarende i tilfelle av uforutsette omstendigheter, dersom disse i vesentlig grad endrer den økonomiske betydning eller innhold av tjenestene eller har vesentlig betydning for Optimeras virksomhet, eller hvis det etter inngåelsen av Avtalen blir klart at gjennomføring av avtalen er umulig. Dersom endring ikke er økonomisk forsvarlig, har Leverandøren rett til å trekke seg fra Avtalen helt eller delvis.

Partene kan i slike tilfeller ved varig leveringshindring, helt eller delvis heve avtalen. Hvis forholdene har midlertidig karakter, kan de kreve leveringstiden utsatt. Hvis en av Partene ønsker å påberope seg noen av de omstendigheter som er nevnt i dette punkt må Parten innen rimelig tid underrette den annen part.

14. MISLIGHOLD

Dersom Kunden vesentlig misligholder sine plikter etter Avtalen skal Optimera være berettiget til å heve avtalen. Betalingsmislighold som overskrider 30 dager anses som vesentlig mislighold. Ved terminering av en Avtale, uansett grunn, skal Kunden betale til Optimera alle ubetalte honorar frem til dato for terminering.

15. SÆRSKILT OM PRODUKSJON OG ENKELTE TJENESTER SOM TILBYS

Bestemmelsene i dette kapittel kommer i tillegg til bestemmelsene i kapittel 1-14 ovenfor. Med mindre det er særskilt angitt, har bestemmelsene i kapittel 1-14 forrang ved eventuell motstrid.

15.1 Generelt om tjenester

For at Optimera skal kunne utføre tekniske tjenester skal bestiller overlevere til Optimera:

- Riktig utfylt, datert og signert bestillingsskjema for de tjenester som ønskes utført
- Komplette og daterte bygge- og produktbeskrivelse utarbeidet av Kunden som også beskriver alle relevante bygningskonstruksjoner eller riktig utfylt, datert og signert Optimeras standardbeskrivelse
- Målsatte fasadetegninger i målestokk 1:100 påført alle himmelretninger
- Målsatte plantegninger i målestokk 1:50 med dør- og vindusmål
- Målsatte snitt-tegninger i målestokk 1:50
- Romskjema påført dato

Komplette bestillingsunderlag skal overleveres til Optimera innen avtalt frist og under enhver omstendighet i god tid før Optimera skal igangsette sitt oppdrag.

Manglende eller mangelfullt bestillingsunderlag kan medføre at estimert leveringstid forskyves og/eller at Optimera får krav på økt vederlag. I slike tilfeller kan også Optimera unnlate å beregne pris og leveringstid for deler av leveransen. Optimera har under enhver omstendighet ikke ansvar for feil eller mangler som skyldes mangler i kundens grunnlag.

Kjøper skal fremskaffe og har risikoen for at alle nødvendige tegninger, beskrivelser og beregninger utarbeides og er korrekte, samt at oppgitte mål og mengder er korrekte, slik at Optimeras tjenester skjer på korrekt grunnlag. Kjøper har ansvaret for at Optimeras leveranser kan benyttes til det tiltenkte formålet.

Dersom Optimera besørger prosjektering, skal Kjøper uten ugrunnet opphold etter mottak kontrollere prosjekteringen og straks varsle Optimera om evt feil, uoverensstemmelser eller ufullstendigheter. Optimeras ansvar bortfaller dersom Kjøper ikke har gitt slikt varsel.

Optimera har under enhver omstendighet ikke ansvar for brann og lyd, hvis ikke dette er bestilt prosjektert av Optimera. Kunden må selv engasjere ansvarlig firma som kan påta seg slikt ansvar.

15.2 Salgskalkyle

Optimeras salgskalkyle er et enkelt prisoverslag på byggevarer til tømrerarbeider og kan brukes til eneboliger, hytter, garasjer, samt enkle tilbygg/påbygg. Salgskalkylen gir pris på byggevarene, inkludert spesifisert pris på dører/vinduer, tekniske tjenester, samt estimerte festemidler og estimert arbeidstid.

Salgskalkylen utarbeides på grunnlag av Optimeras standard beskrivelse og produkter.

For at Optimera skal kunne utføre salgskalkylen skal bestiller overlevere til Optimera riktig utfylt bestillingsskjema, komplett beskrivelse og målsatte tegninger (plan med hovedmål, dør/vindusmål, snitt med målsetting og takvinkel og fasader, alle i minimum 1:100). Ved manglende eller mangelfullt bestillingsunderlag kan estimert leveringstid forskyves. Optimera har under enhver omstendighet ikke ansvar for feil eller mangler som skyldes mangler i kundens grunnlag.

Bestiller plikter å kontrollere salgskalkylen ved mottagelse av kalkylen.

Salgskalkylen har god nøyaktighetsgrad, men må mengdeberegnes før bestilling av varer kan skje.

Ved kompliserte bygg kan Optimera unnlate å beregne pris for deler av leveransen.

15.3 Mengdeberegning

Optimeras mengdeberegning er en kalkulasjon med eksakte mengder beregnet på grunnlag av spesifikasjon levert av bestiller. Aktuelle produkter og tjenester prissettes iht bestillingen. Mengdeberegning kan utføres på alle typer bygg, store som små. Mengdeberegningen gir pris på alle byggevarer med oppgitt kalkulert mengde, pris på tekniske tjenester/konstruksjonspakke, estimert mengde festemidler, estimert arbeidstid iht kalkulerte mengder/produkter, samt spesifisert pris på dører og vinduer, hvis ønskelig. Pris på varer er iht gjeldende kundeavtale. Pris på andre produkter kan gis på forespørsel. Tjenesten har god nøyaktighetsgrad og leveres innen estimert leveringstid.

Mengdeberegningen utarbeides på grunnlag av Optimeras standard beskrivelse og produkter, men med mulighet for egne ønsker. Oppdragsgivere som har egne beskrivelser, kan benytte sine beskrivelser.

For at Optimera skal kunne utføre beregningen ønsker vi at bestiller overleverer til Optimera riktig utfylt bestillingsskjema, beskrivelse, målsatte tegninger (plan i 1:50 med hovedmål, delmål og dør/vindusmål, snitt i 1:50 med målsetting og takvinkel, samt fasader i minimum 1:100) og eventuelt detaljtegninger/romskjema slik at Optimera kan utføre en korrekt og fullstendig tjeneste. Ved manglende eller mangelfullt bestillingsunderlag kan estimert leveringstid forskyves.

For at Optimera skal kunne utføre riktig mengdeberegning bør prosjektet være varmeberegnet eller godkjent iht preaksepterte løsninger. Optimera er uten ansvar for beregninger som skjer uten at dette foreligger. Evt Bestilling av tjenester for varmeberegning skjer på egne bestillingsskjemaer.

Mengdeberegning av større prosjekter/ansbud må særskilt avtales på forhånd for avklaring av kompleksiteten i prosjektet og behandlingstiden. Leveranseomfanget avklares da på forhånd.

Optimera gir en garanti på sum byggevarer og tjenester som mengdeberegningen inneholder. Dersom avviket er over 5 % dekkes det overskytende. Garantien dekker ikke andre krav eller konsekvenser. Det er en forutsetning at det ikke er gjort endringer på tegninger eller beskrivelse fra tidspunktet mengdeberegningen ble bestilt og frem til varene blir levert. Garantien gjelder ikke dersom Optimera ikke leverer produktene som inngår i mengdeberegningen. Det tas også forbehold om prisendringer. Ved et eventuelt avvik skal kunde bestrebe seg til at den økonomiske konsekvensen blir så lav som mulig. Det gis ingen garanti på estimert arbeidstid. Dersom det mangler varer skal kunden bestille dette på nærmeste Optimera anlegg. Kunden skal motta faktura på manglende varer og deretter skriftlig reklamere over for Optimera. Ved krav under garantien må Kunden skriftlig dokumentere sitt økonomiske tap og at Kunden har oppfylt sin tapsbegrensningsplikt. Ved eventuell motstrid har denne garanti forrang fremfor ansvarsbegrensningene i punkt 10 ovenfor, men reklamasjonsfrister og fremgangprosedyrer i punkt 10 skal følges.

15.4 Byggt teknisk prosjektering (Statiske beregninger)

Byggt teknisk prosjektering av bærende konstruksjoner i tre omfatter dimensjonering av alle komponenter som har bærende effekt, slik som bærevægger innvendig og utvendig, bjelkelag, sperrer, dragere og søyler. Optimera leverer all dokumentasjon som er nødvendig for å tilfredsstille forskriftskravene. Prosjektering av brann og lyd inngår ikke i tjenesten, men kan bestilles særskilt.

Prosjekteringen utarbeides på grunnlag av gjeldende forskrifter og standarder. Dersom bestiller ønsker annet grunnlag må dette avtales særskilt.

For at Optimera skal kunne utføre riktig bygningsteknisk prosjektering ønsker vi at bestiller overleverer til Optimera riktig utfylt bestillingsskjema, komplett bygge- og produktbeskrivelse og målsatte tegninger (plan i 1:50 med hovedmål, delmål og dør/vindusmål, snitt i 1:50 med målsetting og takvinkel, samt fasader i minimum 1:100). Ved manglende eller mangelfullt bestillingsunderlag kan estimert leveringstid forskyves. Optimera har under enhver omstendighet ikke ansvar for feil eller mangler som skyldes mangler i kundens grunnlag.

Byggeteknisk prosjektering av større prosjekter/anbud må avtales særskilt på forhånd for avklaring av kompleksiteten i prosjektet og behandlingstiden.

15.5 Varmetaps- og energiberegning

Plan- og bygningsloven og forskrifter stiller krav til dokumentasjon av isolasjons- og energibehovet i et bygg. Optimeras varmetapsberegning er en beregning av konstruksjonsdelenes u-verdier. Optimeras energiberegning tar i tillegg hensyn til andre faktorer som byggets beliggenhet, lufttetthet, volum, solinnstråling, ventilasjonssystem, andre oppvarmingssystemer, kuldebroer, etc.

Beregningene utarbeides på grunnlag av gjeldende forskrifter og standarder, samt kundens ønsker.

For at Optimera skal kunne utføre beregningen ønsker vi at bestiller overleverer til Optimera riktig utfylt bestillingsskjema, komplett bygge- og produktbeskrivelse og målsatte tegninger (plan i 1:50 med målelinjer, dør/vindusmål eller dør og vindusskjema, snitt i 1:50 med målsetting og takvinkel, samt fasader i minimum 1:100 med himmelretning). Ved manglende eller mangelfullt bestillingsunderlag kan estimert leveringstid forskyves. Optimera har under enhver omstendighet ikke ansvar for feil eller mangler som skyldes mangler i kundens grunnlag.

Optimeras beregning av underetasje baseres på inntilfylt grunnmur iht tegning.

Løsninger for å unngå kuldebroer i forbindelse med betongarbeid må ivaretas av betongentreprenør og er ikke en del av Optimeras tjeneste, hvis ikke dette er avtalt på forhånd. Det bør lages detaljer som viser hvordan dette er tenkt løst.

Bestiller plikter å kontrollere beregningene ved mottagelse av beregningene og særlig ifht eventuelle endringer på bestillerens tegninger, byggebeskrivelse og priskalkulasjoner.

Varmetap-/energiberegning av større prosjekter/anbud må avtales særskilt på forhånd for avklaring av kompleksiteten i prosjektet og behandlingstiden.

15.6 Energimerking

Forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av tekniske anlegg (energimerkeforskriften) trådte i kraft i 2010 som følge av EUs bygningsdirektiv. Eier skal sørge for at bolig eller bygning har gyldig energiattest ved ferdigstillelse, salg og utleie. Yrkesbygninger med mer enn 1000 m² oppvarmet BRA skal til en hver tid ha gyldig energiattest. Yrkesbygg som er sammensatt av deler med ulike bygningskategorier (f.eks. forretning, kontor og bolig) skal ha energiattest for hver enkelt del.

For at Optimera skal kunne utføre energimerkingen skal bestiller overleverer til Optimera nødvendige opplysninger om byggets konstruksjon og dets tekniske anlegg som må samles inn for å kunne utføre en riktig energimerking. Hvis detaljert dokumentasjon for bygningen (tegninger, FDV-dokumentasjon, etc.) ikke kan fremlegges, er det nødvendig å utføre en befaring av bygget. Omfanget av oppdraget vil avhenge av hvor mye dokumentasjon som er tilgjengelig.

Når nødvendig informasjon foreligger, utføres det en energisimulering for bygget. Resultatene fra energisimuleringen vil bli oversendt til Kunden som en xml-fil som Kunden kan laste opp i NVEs energimerkesystem i AltInn. Kunden kan deretter generere energiattesten som så kan lastes ned i PDF-format. Byggeier må på forhånd ha registrert bygget i AltInn og gi tilgang. Optimera kan også utføre merkingen.

Ytterligere informasjon om energimerking finnes på www.energimerking.no.

16. UGYLDIGHET

Dersom en bestemmelse i Standard Oppdragsbetingelser og/eller Avtalen er ugyldig, skal dette ikke ha innvirkning på etterlevelse av de øvrige bestemmelsene. Optimera har rett til å si opp Avtalen med Kunden med 14 dagers varsel dersom ugyldighet medfører at Optimeras avtaleforutsetninger endres vesentlig.

17. TVISTER

Disse Standard Oppdragsbetingelser og Avtalene skal reguleres av og tolkes i henhold til norsk rett. Eventuelle tvister mellom partene bør søkes løst i minnelighet. Tvister som ikke avgjøres ved forhandlinger, skal forsøkes løst gjennom mekling, før saken eventuelt bringes inn for de ordinære domstoler. Den norske Advokatforeningens regler for mekling ved advokat skal da få anvendelse. Optimeras verneting anses som vedtatt av begge parter.